

Gombárův Hamlet v Divadle Petra Bezruče velmi silně varuje před lhostejností vůči zlu

23.9.2023 08:13 Ladislav Vrchovský Divadlo Recenze

Divadlo Petra Bezruče uvedlo 22. září premiéru inscenace hry Williama Shakespeara Hamlet v režii Doda Gombára, jenž je také podepsán pod úpravou textu. Dalšími členy inscenačního týmu jsou dramaturgyně Tereza Agelová, scénografka a kostýmní výtvarnice Hana Kelar Kotková a autor hudby Jakub Krajíček. Hraje se v překladu Jiřího Joska.

Josef Trojan jako Hamlet a Barbora Křupková jako Ofelie.
(Foto: Michal Hančovský)

Gombárovy inscenace obsahují vždy výrazně aktuální téma. Ať už jde o text starý čtyři staletí, nebo hru současného dramatika, vždy jde také o Gombárovo osobní sdělení. Použití frázi o výrazném režijním rukopisu by bylo v tomto případě nedostatečné. Jde i o určitou míru stylizace hereckých projevů, o fyzické akce s akrobatickými prvky a také o emocionálně silné výtvarně propracované jevištní obrazy výrazně provázané s hudbou. Platí to i pro Hamleta u Bezručů.

Základem režijně-scénografické koncepce je rozlehlý béžový prostor v podobě vnitřku obrovské krychle, ve kterém visí ze stropu mimo střed umístěný pytel plný lidských lebek. Na přední hraně jeviště jsou po stranách kovové žebříky podobné těm, jaké jsou viděny u bazénů a koupališť. Divák může v průběhu představení nabýt dojmu, že jednající postavy vystupující vzhůru na jeviště jako plavci z bazénu jsou metaforou společnosti, která v něčem plave. A může se jednat

jak o očištnou koupel, tak o bouři, která svými vlnami smete z povrchu zemského lidskou civilizaci. V kontextu závěrečného písemného vzkazu napsaného po vražedném souboji na zadní stěnu hracího prostoru – A ZBÝVÁ UŽ JEN TICHŮ – jde o výrazné varovné memento.

Barbora Křupková a Vít Hofmann. (Foto: Michal Hančovský)

Hudba *Jakuba Krájička* je temná, místy monumentální a výrazně melodická. Krájiček cituje známé melodie, které následně destrukuje do podoby chaotického, skoro industriálního zvuku.

Herci a herečky mají černobílý současný oděv, jak pánské obleky, tak dámské šaty. Jen do závěrečného dějství přicházejí všichni, kteří mají zemřít, v béžových kalhotách a košilích stejné barvy, jakou má celý hrací prostor. Podle vyjádření režiséra v rozhovoru poskytnutém těsně před premiérou se jedná o barvu symbolizující uklidnění.

Z inscenace Hamlet. (Foto: Michal Hančovský)

Gombár vede herce k výrazně expresivnímu projevu, plnému místy až brutální agresivity. A opět jde o další z mnoha sdělení. V Shakespearově originále Hamlet zabíjí Polonia nechtěně, když bodá mečem do pohybujícího se závěsu s výkřikem „krysa!“. Hamlet u Bezručů v podání *Josefa Trojan* vraždí Polonia před očima královny Gertrudy a celého hlediště strašlivě brutálním způsobem. Hrůzná scéna ukazuje, kam až se dostala lidská brutalita a agresivita v průběhu posledních let.

Vynikající herecké výkony odvádějí *Josef Trojan* v titulní roli Hamleta a *Ondřej Brett* v roli bratrovraha Claudia. Trojanův Hamlet je nejen syn prodchnutý pomstou za vraždu svého otce. Je zároveň synem, který absolutně odmítá svoji matku a její spočinutí v náručí vraha krále, jejího manžela a vlastního bratra. Je mladým mužem, který posledním dechem před smrtí říká: Vidím všude jen nepochopení a hrůzu.

Josef Trojan jako Hamlet. (Foto: Michal Hančovský)

Trojanův projev je typickým projevem dnešních dvacetiletých, dnešních Hamletů, kteří mají v rukou budoucnost našeho světa. Je přímočarý, zcela upřímný, odhodlaný smést ze světa všechny nepravosti. A takoví by neměli umírat otrávení jedem z rukou lidí, neštítících se ani bratrovraždy v zájmu naplnění své zvrhlé touhy po moci, říká ve svém sdělení celá inscenace.

Ondřej Brett hraje Claudia jako bezohledného muže bez jakýchkoliv zábran. Zcela sebestředného, vnímajícího jen sebe a svoji vlastní bezpečnost, své vlastní uspokojení. Schopného zabít nebo nechat zabít každého, kdo mu brání v dosažení jeho cíle.

Lukáš Melník, Barbora Křupková a Robert Finta. (Foto: Michal Hančovský)

Hereckými výkony velmi vysokých kvalit zdobí celou inscenaci *Markéta Haroková* jako Gertruda, Hamletova matka, a *Barbora Křupková* v roli Ofelie. Křupkové Ofélie je snad nejagresivnější Ofélií ze všech, které v současnosti jsou k vidění v inscenacích Hamleta v České republice.

Posledním ze čtveřice nejvýraznějších představitelů je *Lukáš Melník* v roli Polonia, Ofeliina a Laertova otce. Jeho Polonius je muž bez sebemenší známky otcovské lásky a citu. Je to jen slouha a zvěd svých pánů.

Robert Finta má v hereckém partu Laerta málo prostoru k využití celého svého hereckého rejstříku, ale i tak se jedná zejména v souboji s Hamletem o výkon vysokých kvalit. Totéž lze říci i o *Vítu Hofmannovi* v roli Horacia.

Josef Trojan a Markéta Haroková. (Foto: Michal Hančovský)

Hamlet v Divadle Petra Bezruče diváky nepohladí, ale naopak silně znepokojí. A ještě silněji varuje před sebemenší lhostejností ke všemu zlému. Přestože vnímavý divák zažije v průběhu představení mnoho okamžiků, které bolí, odměnilo publikum na premiéře herce jedním z nejdelších potlesků ve stoje za posledních několik let.